

СУЧАСНИЙ СТАН РОЗВИТКУ ТА НАПРЯМИ ПОКРАЩЕННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІДПРИЄМСТВ У СФЕРІ МІЖНАРОДНИХ ТРАНСПОРТНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ

Міжнародні транспортні перевезення є важливим видом зовнішньоекономічної діяльності суб'єктів господарювання. Товар не може бути доставлений з однієї країни до іншої без використання транспортних засобів; при цьому, природно, вартість товару зростає. Нині обсяг міжнародних перевезень такий великий, а транспортні операції настільки складні, що існує необхідність у встановленні єдиних правил і норм у міжнародному транспортуванні. Міжнародним вважається перевезення, що здійснюється між двома чи більшою кількістю держав [3].

Конкурентоспроможний транспортний комплекс є складовою розвитку національної економіки кожної країни та основою її інтеграції у світове господарство. Частка транспортних послуг у ВВП України складає не менше 13%. Протягом 2014–2018 років ринок транспортних послуг України характеризувався стійким зростанням. Частка вантажних перевезень України автомобільним транспортом складає 66-69% від загального їх обсягу. У структурі міжнародних перевезень вантажів автомобільний транспорт займає вагомую частку (7%). Це єдиний вид транспорту, за яким спостерігаються сталі позитивні темпи зростання [1]. Основні показники розвитку галузі міжнародних автотранспортних перевезень представлено у таблиці 1.

За результатами проведених досліджень визначено, що обсяги транспортних перевезень за аналізований період збільшились на 212 млн.т., або на 13,05 %. У 2018 році загальний вантажооборот в Україні склав 58683 млн.ткм., що на 9452 млн.ткм., або на 19,2 % більше від рівня 2014 року. В цілому, за аналізований період середня відстань перевезення 1т вантажів становила від 46 до 47 км. Аналіз засвідчив, що у 2018 році перетнуло державний кордон України на виїзд 1286342 од. транспорту, що на 425707 од., або на 49,5 % більше, ніж у 2014 році. Водночас, у 2018 році перетнуло державний кордон України на в'їзд 1339035 од. транспорту, що на 468202 од., або на 53,8 % більше, ніж у 2014 році. Сальдо виїзду-в'їзду автомобілів є від'ємним, тобто спостерігається перевищення в'їзних вантажних транспортних потоків.

Таблиця 1

Основні показники розвитку галузі міжнародних автотранспортних перевезень України у 2014-2018 рр. [2]

Показники	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2018 р. до 2014 р.	
						+, -	%
Обсяги транспортних перевезень, млн. т.	1625	1224	1587	1753	1837	212	13,05
Вантажо-оборот, млн. км.	49231	39556	46128	57452	58683	9452	19,2
Середня відстань перевезення 1т вантажів, км.	46,0	46,0	46,0	46,0	47,0	1,0	2,2
Перегин державного кордону на виїзд, од.	860635	1015125	1143705	1258975	1286342	425707	49,5
Перегин державного кордону на в'їзд, од.	870833	1039662	1204314	1335341	1339035	468202	53,8
Сальдо виїзду-в'їзду автомобілів, од.	-10198	-24537	-60609	-76366	-52693	-42495	416,7
Чистий фінансовий результат, млн. грн.	956,13	634,36	642,89	893,65	1044,34	88,21	9,22

Що стосується чистого фінансового результату підприємств галузі міжнародних автотранспортних перевезень, то він є позитивним та у 2018 році становив 1044,34 млн. грн. Найбільше скорочення рівня прибутковості галузі спостерігалось у 2015 році.

Структура діяльності автотранспортних підприємств на ринку міжнародних вантажних перевезень представлена на рисунку 1.

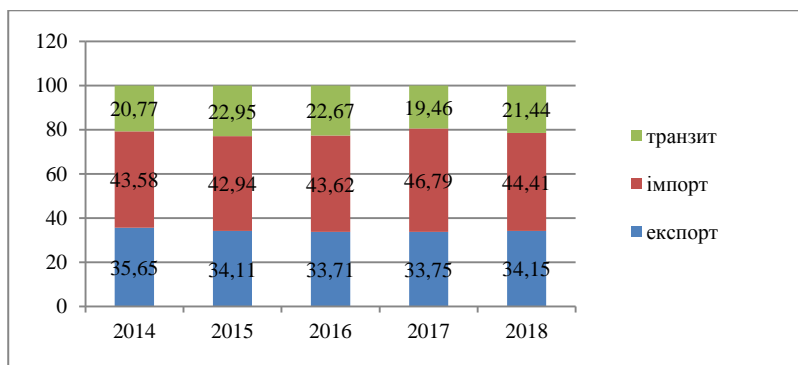

Рис. 1. Структура діяльності автотранспортних підприємств на ринку міжнародних вантажних перевезень України, % [2]

Результати проведеного аналізу на рис. 1 засвідчили, що частка експорту у структурі діяльності

автотранспортних підприємств на ринку міжнародних вантажних перевезень становить 33-35 %. Водночас, на ринку переважає імпорт міжнародних вантажних перевезень, частка якого в останні роки є стабільною та коливається на рівні 43-45 %. Частка операцій з транзиту є достатньо невисокою, на рівні 20-21 % [2].

Значне погіршення фінансових показників функціонування автотранспортної системи України під час фінансово-економічної кризи та загострення військових дій на Сході було обумовлене зменшенням попиту на послуги автотранспорту з боку провідних вантажотформуючих галузей економіки та з боку населення. Економіка України виявилася надто вразливою до проявів світової кризи, вона досі не позбавилася глибоких структурних деформацій попереднього періоду, значно відстає від розвинених країн за сукупною продуктивністю наявних факторів виробництва, рівнем добробуту населення, спроможністю забезпечувати стійкий розвиток [1].

Варто зазначити фактори, які стримують процес реструктуризації транспортного комплексу та спричиняють погіршення фінансових результатів діяльності автотранспортних підприємств [3]:

- необхідність повного технічного переоснащення галузі й істотних організаційних змін у всіх видах автотранспорту. Парк автотранспортних засобів є застарілим і зношеним, деякі об'єкти інфраструктури знаходяться в аварійному стані і потребують заміни;

- відсутність зацікавленості закордонних інвесторів у розміщенні капіталу в автотранспортні підприємства України. Головною проблемою розвитку міжнародних транспортних коридорів залишаються відсутність і неспроможність залучення інвестицій;

- відсутність надійного та стабільного інформаційного забезпечення на базі сучасних засобів зв'язку і комп'ютерної техніки у безпосередньому поєднанні з системою міжнародного зв'язку.

Тому необхідно здійснити пошук інноваційної моделі інфраструктурної перебудови, спрямованої на розширення суспільних зв'язків та прискорення матеріальних потоків. Це, на наш погляд, може бути здійснено завдяки реалізації наступних заходів щодо стратегічного розвитку та покращення фінансових результатів автотранспортних підприємств України [1]:

- реалізації потенціалу автотранспортної галузі шляхом модернізації рухомого складу;
- оновлення та зміцнення парку автотранспортної галузі, у тому числі за рахунок залучення автомобілів вітчизняного виробництва;

- розгалуження та покращення якості автомобільних мереж;

- усунення диспропорцій національної мережі у напрямках міжнародних транспортних мереж;

- усунення перепон і бар'єрів на шляху переміщення транснаціональних вантажних потоків;

- розширення нормативно-договірної бази та географічної структури перевезень.

Таким чином, вантажний автотранспорт володіє високою маневреністю та швидкістю, а також можливістю доставляти вантажі безпосередньо до споживача. Запропоновані заходи є перспективними та сприятимуть зростанню фінансових результатів автотранспортних підприємств України.

Список літератури:

1. Макаренко М.В. Прогнозні оцінки перевезень вантажів автомобільним транспортом України / М.В. Макаренко, І.М. Гойхман // Збірник наукових праць Державного економіко-технологічного університету транспорту. Серія «Економіка і управління». – 2019. – Вип. 17. – С. 106-117.

2. Підсумки роботи транспорту України за 2018 рік. Експрес-випуск. [Електронний ресурс]. – К. : Державна служба статистики України, 2019. – Режим доступу : <http://ukrstat.org/uk>.

3. Садловська І.П. Аналіз сучасних вантажопотоків в Україні та напрями їх розвитку / І.П. Садловська // Вісник Дніпропетровського національного університету залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна. – Д. : Вид-во Дніпропетр. нац. ун-ту заліз. трансп. ім. акад. В. Лазаряна, 2019. – Вип. 42. – С. 242-250.